

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 12ης Οκτωβρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Τελωνειακή ένωση – Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας – Άρθρο 29 – Εισαγωγή οχημάτων – Καθορισμός της δασμολογητέας αξίας – Άρθρο 78 – Επανεξέταση της διασαφήσεως – Άρθρο 236, παράγραφος 2 – Επιστροφή εισαγωγικών δασμών – Τριετής προθεσμία – Κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93 – Άρθρο 145, παράγραφοι 2 και 3 – Κίνδυνος ελαττώματος – Δωδεκάμηνη προθεσμία – Κύρος»

Στην υπόθεση C-661/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) με απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Δεκεμβρίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

X BV

κατά

Staatssecretaris van Financiën,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. L. da Cruz Vilaça, πρόεδρο τμήματος, E. Levits, A. Borg Barthet (εισηγητή), M. Berger και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: H. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: M. Ferreira, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 30ής Νοεμβρίου 2016,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η X BV, εκπροσωπούμενη από τους L. E. C. Kanters, E. H. Mennes και L. G. C. A. Pfennings,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Bulterman και B. Koorman,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την L. Grønfeldt, καθώς και από τους M. Wasmeier και F. Wilman,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 30ής Μαρτίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά, αφενός, την ερμηνεία του άρθρου 29, παράγραφοι 1 και 3, και του άρθρου 78 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1992, L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), καθώς και του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 (ΕΕ 1993, L 253, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 444/2002 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2002 (ΕΕ 2002, L 68, σ. 11) (στο εξής: κανονισμός εφαρμογής) και, αφετέρου, το κύρος του άρθρου 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της X BV και του Staatssecretaris van Financiën (Υφυπουργού Οικονομικών, Κάτω Χώρες), με αντικείμενο την απόρριψη από τον τελευταίο αιτήσεων περί επιστροφής τελωνειακών δασμών που αφορούσαν οχήματα.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα προβλέπει στις παραγράφους 1 και 3 τα ακόλουθα:

«1. Η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων είναι η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή, όταν πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, ενδεχομένως κατόπιν προσαρμογής που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33, εφόσον:

    - α) δεν υφίστανται περιορισμοί όσον αφορά τη μεταβίβαση ή τη χρησιμοποίηση των εμπορευμάτων από τον αγοραστή, εκτός από τους περιορισμούς, οι οποίοι:
      - επιβάλλονται ή απαιτούνται από τον νόμο ή τις δημόσιες αρχές εντός της Κοινότητας,
      - περιορίζουν τη γεωγραφική ζώνη στην οποία δύνανται να μεταπωληθούν τα εμπορεύματα,ή
    - δεν επηρεάζουν ουσιωδώς την αξία των εμπορευμάτων, - β) η πώληση ή η τιμή δεν εξαρτάται από προϋποθέσεις ή παροχές των οποίων η αξία δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί όσον αφορά τα υπό εκτίμηση εμπορεύματα,
  - γ) κανένα μέρος του προϊόντος κάθε μεταγενέστερης μεταπώλησης, μεταβίβασης ή χρησιμοποίησης των εμπορευμάτων από τον αγοραστή δεν περιέρχεται αμέσως ή εμμέσως στον πωλητή, εκτός αν είναι δυνατό να γίνει κατάλληλη προσαρμογή βάσει του άρθρου 32,
- και
- δ) ο αγοραστής και ο πωλητής δεν συνδέονται μεταξύ τους, ή εάν συνδέονται, η συναλλακτική αξία είναι αποδεκτή για δασμολογικούς σκοπούς δυνάμει της παραγράφου 2.

[...]

3.

α) Η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή είναι η συνολική πληρωμή που έγινε ή πρόκειται να γίνει από τον αγοραστή προς τον πωλητή ή υπέρ του πωλητή για τα εισαγόμενα εμπορεύματα και περιλαμβάνει όλες τις πληρωμές που έγιναν ή πρόκειται να γίνουν ως όρο της πώλησης των εισαγομένων εμπορευμάτων, από τον αγοραστή στον πωλητή, ή από τον αγοραστή σε τρίτο πρόσωπο για να ικανοποιήσει υποχρέωση του πωλητή. Η πληρωμή δεν είναι αναγκαίο να γίνεται σε χρήμα. Πληρωμή μπορεί να γίνει με πιστωτικούς τίτλους ή αξιόγραφα και μπορεί να γίνει άμεσα ή έμμεσα.

β) Οι δραστηριότητες, περιλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την εμπορία, τις οποίες αναλαμβάνει ο αγοραστής για δικό του λογαριασμό, εκτός από τις δραστηριότητες για τις οποίες προβλέπεται προσαρμογή στο άρθρο 32, δεν θεωρούνται ως έμμεση πληρωμή στον πωλητή, έστω και αν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι ο πωλητής επωφελείται από αυτές ή ότι έχουν αναληφθεί με σύμφωνη γνώμη του, και το κόστος τους δεν προστίθεται στην πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων.»

4 Το άρθρο 78 του ίδιου κώδικα προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Οι τελωνειακές αρχές είναι δυνατόν να επανεξετάσουν τη διασάφηση, αυτεπαγγέλτως ή εφόσον το ζητήσει ο διασαφιστής, μετά τη χορήγηση της άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων.

2. Οι τελωνειακές αρχές μπορούν, μετά τη χορήγηση άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων και προκειμένου να διαπιστώσουν την ακρίβεια των στοιχείων της διασάφησης, να προβαίνουν σε έλεγχο των παραστατικών και εμπορικών στοιχείων των σχετικών με τις πράξεις εισαγωγής ή εξαγωγής των εν λόγω εμπορευμάτων, καθώς και με τις μεταγενέστερες εμπορικές πράξεις που αφορούν τα ίδια εμπορεύματα. Οι έλεγχοι αυτοί μπορούν να διενεργούνται στις εγκαταστάσεις του διασαφιστή, κάθε προσώπου που ενδιαφέρεται άμεσα ή έμμεσα επαγγελματικά για τις εν λόγω πράξεις, καθώς και οποιουδήποτε άλλου προσώπου που λόγω επαγγέλματος έχει στην κατοχή του τα εν λόγω έγγραφα και στοιχεία. Οι τελωνειακές αρχές μπορούν επίσης να εξετάσουν τα εμπορεύματα, όταν αυτά είναι ακόμα δυνατόν να προσκομιστούν.

3. Όταν από την επανεξέταση της διασάφησης ή τους εκ των υστέρων ελέγχους προκύπτει ότι οι διατάξεις που διέπουν το σχετικό τελωνειακό καθεστώς έχουν εφαρμοστεί βάσει ανακριβών ή ελλιπών στοιχείων, οι τελωνειακές αρχές, τηρώντας τις διατάξεις που έχουν ενδεχομένως θεσπιστεί, λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα για να επανορθώσουν την κατάσταση λαμβάνοντας υπόψη τους τα νέα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεσή τους.»

5 Το άρθρο 236 του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«1. Η επιστροφή ή η διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών πραγματοποιείται εφόσον αποδεικνύεται ότι κατά τη στιγμή της πληρωμής τους το ποσό τους δεν οφειλόταν νομίμως ή ότι το ποσό βεβαιώθηκε κατά παράβαση του άρθρου 220 παράγραφος 2.

Η διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών πραγματοποιείται εφόσον αποδεικνύεται ότι κατά τη στιγμή της βεβαίωσης τους το ποσό τους δεν οφειλόταν νομίμως ή ότι το ποσό βεβαιώθηκε κατά παράβαση του άρθρου 220 παράγραφος 2.

Δεν χορηγείται επιστροφή ή διαγραφή δασμών, όταν τα γεγονότα που οδήγησαν στην πληρωμή ή τη βεβαίωση ποσού το οποίο δεν οφειλόταν νομίμως προκύπτουν από δόλιο τέχνασμα του ενδιαφερομένου.

2. Η επιστροφή ή η διαγραφή εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών παραχωρείται κατόπιν υποβολής αιτήσεως στο αρμόδιο τελωνείο πριν από την εκπνοή προθεσμίας τριών ετών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης των εν λόγω δασμών στον οφειλέτη.

Η προθεσμία αυτή παρατείνεται αν ο ενδιαφερόμενος αποδείξει ότι δεν κατέθεσε την αίτησή του μέσα στην προθεσμία αυτή λόγω τυχαίου γεγονότος ή ανωτέρας βίας.

Οι τελωνειακές αρχές προβαίνουν αυτεπαγγέλτως στην επιστροφή ή τη διαγραφή δασμών όταν οι ίδιες διαπιστώνουν, μέσα στην προθεσμία αυτή, την ύπαρξη μιας από τις καταστάσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο.»

6 Το άρθρο 238, παράγραφοι 1 και 4, του εν λόγω κώδικα προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Γίνεται επιστροφή ή διαγραφή εισαγωγικών δασμών στο μέτρο που αποδεικνύεται ότι το βεβαιωθέν ποσό των δασμών αυτών αφορά εμπορεύματα που τέθηκαν υπό συγκεκριμένο τελωνειακό καθεστώς και δεν έγιναν δεκτά από τον εισαγωγέα ως ελαττωματικά ή μη σύμφωνα προς τους όρους του συμβολαίου βάσει του οποίου έγινε η εισαγωγή των εν λόγω εμπορευμάτων [...]

[...]

4. Η επιστροφή ή η διαγραφή δασμών, για τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, παραχωρείται κατόπιν υποβολής αιτήσεως στο αρμόδιο τελωνείο πριν από την εκπνοή προθεσμίας δώδεκα μηνών από την ημερομηνία γνωστοποίησης του χρέους των εν λόγω δασμών στον οφειλέτη.

[...]»

7 Το άρθρο 145 του κανονισμού εφαρμογής προβλέπει τα εξής:

«[...]

2. Μετά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, η τροποποίηση από τον πωλητή προς όφελος του αγοραστή της τιμής που πραγματικά καταβλήθηκε ή πρόκειται να καταβληθεί δύναται να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας σύμφωνα με το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα, όταν αποδεικνύεται επαρκώς για τις τελωνειακές αρχές ότι:

α) τα προϊόντα ήταν ελαττωματικά κατά τη χρονική περίοδο στην οποία αναφέρεται το άρθρο 67 του κώδικα·

β) ο πωλητής τροποποίησε την τιμή κατ' εκπλήρωση συμβατικής υποχρέωσης εγγύησης που προβλέπεται στο συμβόλαιο πώλησης που έχει συναφθεί πριν τη θέση των προϊόντων σε ελεύθερη κυκλοφορία και

γ) η ελαττωματική φύση των προϊόντων δεν έχει ήδη ληφθεί υπόψη στο σχετικό συμβόλαιο πώλησης.

3. Η τιμή των προϊόντων όπως διαμορφώνεται βάσει της παραγράφου 2 δύναται να ληφθεί υπόψη κατά τη διάρκεια περιόδου δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της δήλωσης θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

8 Η X αγοράζει αυτοκίνητα οχήματα από κατασκευαστή εγκατεστημένο στην Ιαπωνία και τα θέτει σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα αυτοκίνητα οχήματα πωλούνται από την X σε αντιπροσωπείες, οι οποίες τα μεταπωλούν εν συνεχεία σε τελικούς χρήστες.

- 9 Τον Αύγουστο του 2007 η X υπέβαλε διασάφηση για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως τύπου A (στο εξής: αυτοκίνητα τύπου A) και αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως τύπου Δ (στο εξής: αυτοκίνητα τύπου Δ). Τον Αύγουστο του 2008 υπέβαλε διασάφηση για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως τύπου Γ (στο εξής: αυτοκίνητα τύπου Γ). Η δασμολογητέα αξία των τριών αυτών τύπων αυτοκινήτων καθορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα, βάσει της τιμής αγοράς που κατέβαλε η X στον κατασκευαστή. Η X κατέβαλε τους τελωνειακούς δασμούς που όρισε ο Inspecteur van de Belastingdienst/Douane (επιθεωρητής εφοριών και τελωνείων, Κάτω Χώρες) (στο εξής: επιθεωρητής).
- 10 Μετά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των αυτοκινήτων τύπου A, ο κατασκευαστής ζήτησε από τη X να καλέσει όλους τους κυρίους αυτοκινήτων αυτού του τύπου να μεταβούν σε κάποια αντιπροσωπεία προκειμένου να γίνει δωρεάν αντικατάσταση της συνδέσεως τιμονιού. Η X επέστρεψε στις αντιπροσωπείες τα έξοδα για την εν λόγω αντικατάσταση. Εν συνεχεία, ο κατασκευαστής επέστρεψε τα έξοδα αυτά στη X βάσει της υποχρέωσης εγγυήσεως που προβλεπόταν στη σύμβαση πώλησεως που είχε συνάψει με την τελευταία. Η επιστροφή αυτή διενεργήθηκε εντός περιόδου δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως που είχε κατατεθεί για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των αυτοκινήτων τύπου A.
- 11 Μετά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των αυτοκινήτων τύπου Δ και Γ, τα εν λόγω οχήματα παρουσίασαν ελαττώματα, αντιστοίχως, στον μεταλλικό στρόφlea πόρτας και στο λάστιχο στεγανοποίησης. Οι οικείες αντιπροσωπείες επισκέυασαν τα ελαττώματα αυτά κατά τη διάρκεια του 2010 βάσει της εγγυήσεως που παρέχουν. Η X επέστρεψε και πάλι τα έξοδα για τις εν λόγω επισκευές στις αντιπροσωπείες, βάσει της υποχρέωσης εγγυήσεως την οποία προέβλεπε η συναφθείσα με αυτούς σύμβαση πώλησεως. Ο κατασκευαστής επέστρεψε, με τη σειρά του, τα ανωτέρω έξοδα στη X βάσει της υποχρέωσης εγγυήσεως που απέρρευε από τη συναφθείσα με αυτόν σύμβαση πώλησεως.
- 12 Με επιστολή της 10ης Μαΐου 2010, η X ζήτησε, βάσει του άρθρου 236 του τελωνειακού κώδικα, μερική επιστροφή των τελωνειακών δασμών τους οποίους είχε καταβάλει για τα αυτοκίνητα τύπου A, Γ και Δ. Το αίτημα αυτό στηριζόταν στο γεγονός ότι, όπως προέκυψε εκ των υστέρων, η δασμολογητέα αξία καθενός από τα οικεία αυτοκίνητα ήταν χαμηλότερη από την αρχική δασμολογητέα αξία. Η διαφορά μεταξύ της αρχικής δασμολογητέας αξίας και της πραγματικής δασμολογητέας αξίας αντιστοιχούσε, κατά τη X, στο ποσό της επιστροφής που της είχε καταβάλει ο κατασκευαστής για κάθε αυτοκίνητο.
- 13 Ο επιθεωρητής έκρινε ότι το αίτημα αυτό αφορούσε τροποποίηση, εκ μέρους του κατασκευαστή και προς όφελος της X, της τιμής που πράγματι καταβλήθηκε για τα οικεία αυτοκίνητα, κατά την έννοια του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής. Εντούτοις, ο επιθεωρητής απέρριψε το αίτημα όσον αφορά τα αυτοκίνητα τύπου A, με την αιτιολογία ότι δεν ήταν «ελαττωματικά» κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως. Όσον αφορά τα αυτοκίνητα τύπου Γ και Δ, ο επιθεωρητής απέρριψε επίσης το αίτημα περί επιστροφής των δασμών με την αιτιολογία ότι είχε παρέλθει η προβλεπόμενη από το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής δωδεκάμηνη περίοδος από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως εισαγωγής, εντός της οποίας πρέπει να πραγματοποιηθεί η καταβολή από τον πωλητή στον αγοραστή.
- 14 Το επιληφθέν σε πρώτο βαθμό Rechtbank Noord-Holland (πρωτοδικείο της επαρχίας της Βορείου Ολλανδίας, Κάτω Χώρες) απέρριψε την προσφυγή που άσκησε η X κατά των απορριπτικών αποφάσεων του επιθεωρητή. Έκρινε, ειδικότερα, ότι η X δεν είχε αποδείξει ότι, κατά τον χρόνο αποδοχής της διασαφήσεως εισαγωγής, τα αυτοκίνητα τύπου A ήταν «ελαττωματικά» κατά την έννοια του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, στο μέτρο που, κατά το δικαστήριο αυτό, για την εφαρμογή της διατάξεως αυτής δεν αρκεί να αποδειχθεί «κίνδυνος ή δυνατότητα υπάρξεως ελαττώματος».

- 15 Επιληφθέν αιτήσεως αναιρέσεως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατά πρώτο λόγο, όσον αφορά τα αυτοκίνητα τύπου Α, ως προς το ακριβές περιεχόμενο του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής. Αναφέρει συναφώς ότι η εκ μέρους του κατασκευαστή επιστροφή των εξόδων για την αντικατάσταση της συνδέσεως τιμονιού των αυτοκινήτων αυτών αντιστοιχεί σε μείωση της τιμής αγοράς μετά την εισαγωγή τους και ότι η μείωση αυτή απορρέει από τη διαπίστωση ότι τα εν λόγω αυτοκίνητα παρουσίαζαν κατασκευαστικό ελάττωμα με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστεί ελαττωματική κατά τη χρήση η σύνδεση τιμονιού. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο κατασκευαστής αντικατέστησε την τελευταία σε κάθε όχημα για προληπτικούς λόγους.
- 16 Το αιτούν δικαστήριο αναφέρει, σύμφωνα με τη γνώμη του επιθεωρητή και παραπέμποντας στη Συλλογή κειμένων για τη δασμολογητέα αξία, ότι το άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής αφορά ενδεχομένως αποκλειστικώς τις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες έχει διαπιστωθεί εκ των υστέρων ότι, κατά τον χρόνο αποδοχής της διασαφήσεως που κατατέθηκε για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία, το εμπόρευμα ήταν πράγματι ελαττωματικό. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο φρονεί επίσης ότι η διάταξη αυτή θα μπορούσε ενδεχομένως να τύχει ευρύτερης ερμηνείας και να αφορά την περίπτωση στην οποία έχει διαπιστωθεί ότι, κατά τον χρόνο αποδοχής της εν λόγω διασαφήσεως, υπήρχε κίνδυνος, οφειλόμενος στην κατασκευή, να καταστεί πράγματι ελαττωματικό ένα εισαχθέν εμπόρευμα.
- 17 Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι το άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής δεν είναι εφαρμοστέο εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επομένως μήπως πόσον, λαμβανομένης υπόψη της αποφάσεως της 19ης Μαρτίου 2009, Mitsui & Co. Deutschland (C-256/07, EU:C:2009:167), το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 3, του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 78 του κώδικα αυτού, επιτάσσει να εκληφθεί η αρχικώς συμφωνηθείσα μείωση της τιμής, την οποία παρέσχε ο κατασκευαστής στη Χ, ως μείωση της δασμολογητέας αξίας των αυτοκινήτων τύπου Α. Συγκεκριμένα, τυχόν διαπίστωση, κατόπιν της εισαγωγής ενός εμπορεύματος, ότι, κατά τον χρόνο της εισαγωγής αυτής, ελλόχευε ο κίνδυνος να καταστεί το επίμαχο εμπόρευμα ελαττωματικό πριν από τη λήξη της εγγυήσεως, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί, θα είχε αρνητικές συνέπειες στην οικονομική αξία του και, ως εκ τούτου, στη δασμολογητέα αξία του.
- 18 Κατά δεύτερο λόγο, όσον αφορά τα αυτοκίνητα τύπου Γ και Δ, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς το κύρος της δωδεκάμηνης προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής.
- 19 Εν προκειμένω, αναφέρει ότι ο κατασκευαστής επέστρεψε στη Χ τα έξοδα για την επισκευή των ελαττωματικών εξαρτημάτων των αυτοκινήτων των δύο αυτών τύπων, κατ' εφαρμογή συμβατικής υποχρεώσεως εγγυήσεως, κάτι που πρέπει να θεωρηθεί ως τροποποίηση της τιμής που καταβλήθηκε για τα επίμαχα αυτοκίνητα. Ωστόσο, η τροποποίηση αυτή δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, εφόσον δεν πραγματοποιήθηκε εντός της δωδεκάμηνης προθεσμίας που προβλέπει το προμνησθέν άρθρο 145, παράγραφος 3.
- 20 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι οι λόγοι για τους οποίους ορίστηκε η προθεσμία αυτή δεν προκύπτουν σαφώς από τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού εφαρμογής. Παραπέμπει συναφώς στην απόφαση της 19ης Μαρτίου 2009, Mitsui & Co. Deutschland (C-256/07, EU:C:2009:167), στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 3, του τελωνειακού κώδικα συνιστά τη βάση για την επιστροφή ή τη διαγραφή των δασμών. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, ως εκ τούτου, κατά πόσον η δωδεκάμηνη προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής συνάδει προς το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 78 του κώδικα αυτού, στο μέτρο που οι διατάξεις αυτές δεν προβλέπουν προθεσμία για τις προσαρμογές της δασμολογητέας αξίας κατόπιν τροποποιήσεως της τιμής, και προς το άρθρο 236 του ίδιου κώδικα, στο μέτρο που το τελευταίο προβλέπει τριετή προθεσμία για την κατάθεση αιτήσεων επιστροφής των δασμών.

- 21 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) α) Πρέπει το άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, σε συνδυασμό με το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 3, του τελωνειακού κώδικα, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η προβλεπόμενη σε αυτό ρύθμιση αφορά επίσης την περίπτωση στην οποία διαπιστώνεται ότι, κατά την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για ένα εμπόρευμα, υπήρχε, λόγω της κατασκευής του, κίνδυνος να παρουσιάσει ορισμένο στοιχείο του εμπορεύματος ελάττωμα κατά τη χρήση, και στην οποία ο πωλητής, για αυτόν τον λόγο, κατ' εφαρμογήν συμβατικής υποχρέωσης εγγυήσεως έναντι του αγοραστή, του χορηγεί μείωση τιμής υπό τη μορφή επιστροφής των εξόδων στα οποία ο αγοραστής υποβλήθηκε για την αναγκαία για την εξάλειψη του εν λόγω κινδύνου προσαρμογή του εμπορεύματος;
- β) Αν η προβλεπόμενη στο άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής ρύθμιση δεν ισχύει για την προαναφερθείσα περίπτωση, αρκεί αφ' εαυτού το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 3, του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 78 του [ιδίου] κώδικα, για τη μείωση της δηλωθείσας δασμολογητέας αξίας μετά τη χορήγηση της προαναφερθείσας μειώσεως της τιμής;
- 2) Μήπως η οριζόμενη στο άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής προϋπόθεση για την προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή τροποποίηση της δασμολογητέας αξίας, κατά την οποία η τροποποίηση της τιμής που πραγματικά καταβλήθηκε ή πρόκειται να καταβληθεί για τα εμπορεύματα πρέπει να λάβει χώρα εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία, αντιβαίνει προς τις διατάξεις των άρθρων 78 και 236 του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 29 του [ιδίου] κώδικα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 22 Με το πρώτο ερώτημα, στοιχείο α', το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί κατά πόσον το άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, σε συνδυασμό με το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 3, του τελωνειακού κώδικα, έχει την έννοια ότι καλύπτει μια περίπτωση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στην οποία έχει αποδειχθεί ότι, κατά την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία ενός εμπορεύματος, υπάρχει κίνδυνος, οφειλόμενος στην κατασκευή, να καταστεί αυτό ελαττωματικό κατά τη χρήση, με αποτέλεσμα ο πωλητής, κατ' εκπλήρωση συμβατικής υποχρέωσης εγγυήσεως έναντι του αγοραστή, να παράσχει σ' αυτόν μείωση τιμής, υπό τη μορφή επιστροφής των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε ο αγοραστής για να προσαρμόσει το εμπόρευμα ούτως ώστε να εξαλειφθεί ο εν λόγω κίνδυνος.
- 23 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, ιδίως, ως προς το περιεχόμενο του «ελαττωματικού» χαρακτήρα που πρέπει να έχουν τα εισαγόμενα εμπορεύματα, κατά την έννοια του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, ώστε η εκ μέρους του πωλητή και υπέρ του αγοραστή τροποποίηση της πράγματι καταβληθείσας για αυτά τιμής να μπορεί να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας βάσει του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα.
- 24 Πρέπει να σημειωθεί ευθύς εξαρχής ότι δεν αμφισβητείται ότι, ως προς τα αυτοκίνητα τύπου A, υπήρχε κίνδυνος, οφειλόμενος στην κατασκευή τους, να παρουσιάσουν βλάβη στη σύνδεση τιμονιού.
- 25 Πρέπει να επισημανθεί ότι ο τελωνειακός κώδικας δεν ορίζει την έννοια του «ελαττωματικού εμπορεύματος» ούτε παραπέμπει στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της σημασίας και του περιεχομένου του όρου αυτού.

- 26 Υπό τις συνθήκες αυτές, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να διασφαλισθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης και να τηρηθεί η αρχή της ισότητας, πρέπει η εν λόγω έννοια να τύχει αυτοτελούς και ομοιόμορφης ερμηνείας στο σύνολο της Ένωσης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Χριστοδούλου κ.λπ., C-116/12, EU:C:2013:825, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 3ης Σεπτεμβρίου 2014, Deckmyn και Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, σκέψη 14).
- 27 Ως εκ τούτου, η σημασία και το εύρος του όρου «ελαττωματικό εμπόρευμα» πρέπει να καθοριστεί, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, βάσει του συνήθους νοήματός του στην καθημερινή γλώσσα, λαμβανομένου παράλληλα υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου χρησιμοποιείται ο όρος αυτός και των σκοπών της ρυθμίσεως της οποίας αποτελεί μέρος (αποφάσεις της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Wallentin-Hermann, C-549/07, EU:C:2008:771, σκέψη 17, και της 22ας Νοεμβρίου 2012, Probst, C-119/12, EU:C:2012:748, σκέψη 20).
- 28 Υπό το σύνθημα νόημά του στην καθημερινή γλώσσα, ο όρος «ελαττωματικό εμπόρευμα» προσδιορίζει, όπως παρατήρησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κάθε εμπόρευμα που δεν παρουσιάζει τις ιδιότητες τις οποίες ευλόγως αναμένει κανείς, λαμβανομένων υπόψη της φύσεώς του και όλων των σχετικών περιστάσεων. Επομένως, ο όρος «ελαττωματικό» χαρακτηρίζει το εμπόρευμα εκείνο που δεν έχει τις απαιτούμενες ιδιότητες ή είναι ατελές.
- 29 Ο ορισμός αυτός αντιστοιχεί άλλωστε σε εκείνον του ελαττωματικού προϊόντος που προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1985, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (ΕΕ 1985, L 210, σ. 29). Κατά τη διάταξη αυτή, ένα προϊόν είναι ελαττωματικό οσάκις δεν παρέχει την ασφάλεια που δικαιούται κανείς να αναμένει, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων, και ιδίως της εξωτερικής εμφάνισης του προϊόντος, της ευλόγως αναμενόμενης χρήσεώς του, καθώς και του χρόνου κατά τον οποίο το εν λόγω προϊόν τέθηκε σε κυκλοφορία.
- 30 Υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις στην υπόθεση της κύριας δίκης, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως των εισαγόμενων εμπορευμάτων, ήτοι αυτοκινήτων, και του συγκεκριμένου εξαρτήματος, ήτοι της συνδέσεως τιμονιού, εύλογα και δικαιολογημένα απαιτείται υψηλός βαθμός ασφάλειας, δεδομένων των εκ της χρήσεώς τους σοβαρών κινδύνων για τη σωματική ακεραιότητα και τη ζωή των οδηγών, των επιβατών και των τρίτων, όπως ανέφερε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 32 των προτάσεών του. Αυτή η απαίτηση ασφάλειας δεν πληρούται οσάκις υπάρχει κίνδυνος, οφειλόμενος στην κατασκευή, μη λειτουργίας της συνδέσεως τιμονιού, με αποτέλεσμα τα εν λόγω εμπορεύματα να μη φέρουν τις ιδιότητες τις οποίες ευλόγως αναμένει κανείς και να πρέπει επομένως να χαρακτηριστούν ελαττωματικά.
- 31 Υπ' αυτές τις συνθήκες, ο κίνδυνος εμφανίσεως ελαττώματος συνεπεία της κατασκευής εμπορευμάτων όπως τα αυτοκίνητα συνεπάγεται ότι τα εμπορεύματα αυτά είναι «ελαττωματικά», κατά την έννοια του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, από τον χρόνο της κατασκευής τους και, επομένως, κατά μείζονα λόγο, κατά τον χρόνο εισαγωγής τους στην Ένωση.
- 32 Η ερμηνεία αυτή του «ελαττωματικού» χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, επιρρωννύεται από τους σκοπούς καθώς και από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η διάταξη αυτή.
- 33 Πράγματι, όσον αφορά τον επιδιωκόμενο σκοπό, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι σκοπός της νομοθεσίας της Ένωσης σχετικά με την τελωνειακή εκτίμηση είναι η διαμόρφωση ενός δίκαιου, ομοιόμορφου και ουδέτερου συστήματος, το οποίο να αποκλείει τη χρησιμοποίηση αυθαίρετων ή πλασματικών δασμολογητέων αξιών (απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Χριστοδούλου κ.λπ., C-116/12, EU:C:2013:825, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 34 Όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, πρέπει να υπομνησθεί ότι η διάταξη αυτή διευκρινίζει τον γενικό κανόνα που καθιερώνεται στο άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα (απόφαση της 19ης Μαρτίου 2009, Mitsui & Co. Deutschland, C-256/07, EU:C:2009:167, σκέψη 27).
- 35 Βάσει του εν λόγω άρθρου 29, η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων συνίσταται στη συναλλακτική τους αξία, δηλαδή στην πράγματι καταβληθείσα ή καταβλητέα για τα εμπορεύματα τιμή, οσάκις αυτά πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, ενδεχομένως κατόπιν προσαρμογής που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33 του ίδιου αυτού κώδικα.
- 36 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η πράγματι καταβληθείσα ή η καταβλητέα για τα εμπορεύματα τιμή αποτελεί μεν, κατά κανόνα, τη βάση υπολογισμού της δασμολογητέας αξίας, πλην όμως η τιμή αυτή συνιστά στοιχείο το οποίο πρέπει ενδεχομένως να αναπροσαρμόζεται, εφόσον η αναπροσαρμογή αυτή είναι απαραίτητη προς αποφυγή καθορισμού αυθαίρετης ή πλασματικής δασμολογητέας αξίας (απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Χριστοδούλου κ.λπ., C-116/12, EU:C:2013:825, σκέψη 39 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 37 Συγκεκριμένα, η δασμολογητέα αξία πρέπει να αντανακλά την πραγματική οικονομική αξία του εισαγομένου εμπορεύματος και να ενσωματώνει όλα τα στοιχεία του εμπορεύματος αυτού που έχουν οικονομική αξία (απόφαση της 15ης Ιουλίου 2010, Gaston Schul, C-354/09, EU:C:2010:439, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 38 Πλην όμως, η ύπαρξη ενός οφειλόμενου στην κατασκευή κινδύνου να παρουσιάσει το εμπόρευμα δυσλειτουργία κατά τη χρήση, μειώνει, αυτή καθαυτή και ανεξάρτητα από την επέλευση του κινδύνου, την αξία του εν λόγω εμπορεύματος, όπως ανέφερε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 34 των προτάσεών του.
- 39 Το υπ' αριθ. 2 σχόλιο της Συλλογής κειμένων για τη δασμολογητέα αξία, στην οποία παραπέμπει το αιτούν δικαστήριο, δεν είναι ικανό να θέσει εν αμφιβόλω το συμπέρασμα που παρατίθεται στη σκέψη 31 της παρούσας αποφάσεως, δεδομένου ότι, πέραν του από νομική άποψη μη δεσμευτικού χαρακτήρα του, η περίπτωση την οποία αφορά το σχόλιο αυτό διαφέρει από την περίπτωση της υποθέσεως της κύριας δίκης όπου ελλοχεύει ο οφειλόμενος στην κατασκευή κίνδυνος να καταστούν πράγματι ελαττωματικά όλα τα οχήματα κατά τη χρήση και να χρειάζεται αντικατάσταση της συνδέσεως τιμονιού για όλα τα οχήματα.
- 40 Βάσει των προεκτεθεισών σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα, στοιχείο α', πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, σε συνδυασμό με το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 3, του τελωνειακού κώδικα, έχει την έννοια ότι καλύπτει μια περίπτωση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στην οποία έχει αποδειχθεί ότι, κατά την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για θέση ενός εμπορεύματος σε ελεύθερη κυκλοφορία, υπάρχει κίνδυνος, οφειλόμενος στην κατασκευή, να καταστεί το εμπόρευμα ελαττωματικό κατά τη χρήση, με αποτέλεσμα ο πωλητής, κατ' εκπλήρωση συμβατικής υποχρεώσεως εγγυήσεως έναντι του αγοραστή, να του χορηγήσει μείωση της τιμής, υπό τη μορφή επιστροφής των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε ο αγοραστής για να προσαρμόσει το εμπόρευμα ούτως ώστε να εξαλειφθεί ο εν λόγω κίνδυνος.
- 41 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι παρέλκει η απάντηση στο πρώτο ερώτημα, στοιχείο β', που υπέβαλε επικουρικός το αιτούν δικαστήριο.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 42 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί κατά πόσον το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής είναι ανίσχυρο από πλευράς του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με τα άρθρα 78 και 236 του κώδικα αυτού, καθόσον προβλέπει ότι η τροποποίηση της τιμής που πραγματικά καταβλήθηκε ή πρόκειται να καταβληθεί πρέπει να λάβει χώρα εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για τη θέση των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία.
- 43 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα του άρθρου 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής προς τον τελωνειακό κώδικα στο μέτρο που, οσάκις η προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων απορρέει από τροποποίηση της τιμής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, το αποτέλεσμα είναι να μειώνεται η προβλεπόμενη στο άρθρο 236, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, τριετής προθεσμία, εντός της οποίας μπορεί να υποβληθεί αίτηση για επιστροφή των δασμών.
- 44 Πρέπει να επισημανθεί ότι ο κανονισμός εφαρμογής εκδόθηκε βάσει του άρθρου 247 του τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ 2000, L 311, σ. 17), ο οποίος περιέχει μια διάταξη ουσιαστικά ισοδύναμη προς εκείνη του άρθρου 249 του εν λόγω κώδικα. Το εν λόγω άρθρο 249 συνιστά επαρκή βάση εξουσιοδότησεως ώστε να επιτρέπει στην Επιτροπή να λαμβάνει τα εκτελεστικά μέτρα του εν λόγω κώδικα (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 11ης Νοεμβρίου 1999, *Söhl & Söhlke*, C-48/98, EU:C:1999:548, σκέψη 35, καθώς και της 8ης Μαρτίου 2007, *Thomson και Vestel France*, C-447/05 και C-448/05, EU:C:2007:151, σκέψη 23).
- 45 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η Επιτροπή έχει την εξουσία να λαμβάνει όλα τα αναγκαία ή πρόσφορα εκτελεστικά μέτρα για να θέτει σε εφαρμογή τη βασική ρύθμιση, αρκεί τα λαμβανόμενα μέτρα να μην αντίκεινται προς τη ρύθμιση αυτή ή προς τους εκτελεστικούς κανόνες του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 1999, *Söhl & Söhlke*, C-48/98, EU:C:1999:548, σκέψη 36, καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή διαθέτει ένα ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 8ης Μαρτίου 2007, *Thomson και Vestel France*, C-447/05 και C-448/05, EU:C:2007:151, σκέψη 25, καθώς και της 13ης Δεκεμβρίου 2007, *Asda Stores*, C-372/06, EU:C:2007:787, σκέψη 45).
- 46 Εν προκειμένω, όσον αφορά τον αναγκαίο ή τον πρόσφορο χαρακτήρα της προβλεπόμενης στο άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής δωδεκάμηνης προθεσμίας, πρέπει να σημειωθεί ότι τα επιχειρήματα που προβάλλει συναφώς η Επιτροπή δεν είναι, πάντως, δυνατόν να γίνουν δεκτά.
- 47 Πράγματι, πρώτον, η Επιτροπή εκτιμά ότι η εν λόγω προθεσμία είναι πρόσφορη, ή ακόμα και αναγκαία, για την εφαρμογή του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα στο μέτρο που καθιστά δυνατή την εξάλειψη του κινδύνου σφάλματος ή απάτης στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, δεδομένου ότι είναι δυσχερές να προσδιοριστεί ο χρόνος κατά τον οποίο αποδεικνύεται το ελάττωμα.
- 48 Πλην όμως, διαπιστώνεται συναφώς ότι η πρώτη από τις ουσιαστικές προϋποθέσεις που ορίζει η προμνησθείσα διάταξη προβλέπει ότι πρέπει να αποδεικνύεται επαρκώς για τις τελωνειακές αρχές ότι τα εμπορεύματα ήταν ελαττωματικά κατά τον χρόνο της διασαφήσεως για τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία.
- 49 Υπό τις συνθήκες αυτές, όπως ανέφερε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 45 των προτάσεών του, δεν είναι προφανώς πρόσφορο ούτε αναγκαίο να εξαρτάται η προσαρμογή της δασμολογητέας αξίας από την πρόσθετη προϋπόθεση να έχει πραγματοποιηθεί η τροποποίηση της τιμής εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία.

- 50 Δεύτερον, η Επιτροπή προβάλλει την ανάγκη διασφάλισης της ασφάλειας δικαίου και της ομοιόμορφης εφαρμογής του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής.
- 51 Πρέπει να σημειωθεί συναφώς ότι, βάσει του άρθρου 236, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, κάθε αίτηση για επιστροφή ή διαγραφή εισαγωγικών δασμών πρέπει να υποβληθεί στο αρμόδιο τελωνείο πριν από την εκπνοή τριετούς προθεσμίας από την ημερομηνία της γνωστοποίησης των εν λόγω δασμών στον οφειλέτη. Με άλλα λόγια, εάν ο οφειλέτης δικαιούται επιστροφή κατόπιν προσαρμογής της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων που εισήγαγε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, οι δασμοί θα επιστραφούν μόνον εφόσον η αίτηση υποβληθεί εντός της τριετούς προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 236, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, όπως ακριβώς κάθε άλλη αίτηση που υποβάλλεται κατ' εφαρμογήν του προμνησθέντος άρθρου 236.
- 52 Συνεπώς, δύσκολα γίνεται αντιληπτό για ποιο λόγο η προθεσμία αυτή δεν εξασφαλίζει, στην περίπτωση αιτήσεως για επιστροφή βασιζόμενης στον ελαττωματικό χαρακτήρα εμπορεύματος κατά την έννοια του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, επαρκές επίπεδο ασφάλειας δικαίου και ομοιομορφίας προς όφελος των τελωνειακών υπηρεσιών των κρατών μελών, όπως ακριβώς και οι αιτήσεις για επιστροφή που βασίζονται σε άλλο λόγο και πραγματοποιούνται δυνάμει του άρθρου 236 του τελωνειακού κώδικα.
- 53 Τρίτον, δεν είναι δυνατόν να ευδοκιμήσει ούτε το επιχείρημα σχετικά με την εναρμόνιση της προθεσμίας του άρθρου 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής με την ίδια διάρκεια προθεσμίας του άρθρου 238, παράγραφος 4, του τελωνειακού κώδικα.
- 54 Πράγματι, το άρθρο 238, παράγραφος 4, του τελωνειακού κώδικα άπτεται διαφορετική περιπτώσεως από εκείνη του άρθρου 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής, στο μέτρο που αφορά την επιστροφή ή τη διαγραφή εισαγωγικών δασμών οσάκις τα εμπορεύματα δεν γίνονται δεκτά από τον εισαγωγέα για τον λόγο ότι είναι ελαττωματικά ή μη σύμφωνα προς τους συμβατικούς όρους. Αντιθέτως, ο αγοραστής του άρθρου 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής αγνοεί εξ ορισμού την ύπαρξη ελαττώματος που παρουσιάζουν τα εμπορεύματα κατά τον χρόνο εισαγωγής.
- 55 Επομένως, η προβλεπόμενη στο άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής δωδεκάμηνη προθεσμία δεν φαίνεται αναγκαία ούτε πρόσφορη για την εφαρμογή του τελωνειακού κώδικα.
- 56 Εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά τη συμβατότητα του άρθρου 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής προς τον τελωνειακό κώδικα, διαπιστώνεται ότι η διάταξη αυτή αντιβαίνει στο άρθρο 29 του κώδικα αυτού, σε συνδυασμό με το άρθρο 78 και το άρθρο 236, παράγραφος 2, του εν λόγω κώδικα.
- 57 Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 34 και 35 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα καθιερώνει τον γενικό κανόνα κατά τον οποίο η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων πρέπει να αντιστοιχεί στη συναλλακτική τους αξία, δηλαδή στην πράγματι καταβληθείσα ή καταβλητέα για τα εμπορεύματα τιμή, και ότι ο γενικός αυτός κανόνας διευκρινίστηκε στο άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής.
- 58 Από την απόφαση της 19ης Μαρτίου 2009, Mitsui & Co. Deutschland (C-256/07, EU:C:2009:167, σκέψη 36), προκύπτει ότι το άρθρο 145, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού εφαρμογής, όπως προστέθηκε με τον κανονισμό 444/2002, δεν έχει εφαρμογή στις καταστάσεις που χρονολογούνται πριν από την έναρξη ισχύος του τελευταίου κανονισμού, καθότι η διάταξη αυτή θα κλόνηζε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων επιχειρηματιών. Το Δικαστήριο έκρινε ότι τούτο συνέτρεχε καθόσον οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές εφάρμοζαν, για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας, τη γενική τριετή προθεσμία του άρθρου 236, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα σε περίπτωση τροποποίησης, μετά την εισαγωγή, της συναλλακτικής αξίας των εμπορευμάτων λόγω της ελαττωματικής φύσεώς τους.

- 59 Πλην όμως, το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής προβλέπει ότι η τροποποίηση της τιμής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού μπορεί να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας μόνον εφόσον πραγματοποιήθηκε εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της δηλώσεως για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία. Κατά συνέπεια, εάν μια τέτοια τροποποίηση της τιμής πραγματοποιηθεί μετά τη δωδεκάμηνη προθεσμία του εν λόγω άρθρου 145, παράγραφος 3, η δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων δεν θα αντιστοιχεί στη συναλλακτική αξία τους κατά την έννοια του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα και δεν θα μπορεί πλέον να προσαρμοστεί.
- 60 Επομένως, όπως ανέφερε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 60 των προτάσεών του, το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής καταλήγει, κατά παράβαση του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα, στον καθορισμό δασμολογητέας αξίας που δεν αντιστοιχεί στη συναλλακτική αξία του εμπορεύματος, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί μετά την εισαγωγή του.
- 61 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι το άρθρο 78 του τελωνειακού κώδικα παρέχει στις τελωνειακές αρχές τη δυνατότητα να επανεξετάζουν τη διασάφηση, κατόπιν αιτήσεως του διασαφιστή υποβληθείσας μετά τη χορήγηση της άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων και, ενδεχομένως, να επιστρέφουν το καθ' υπέρβαση εισπραχθέν ποσό, οσάκις οι εισαγωγικοί δασμοί που κατέβαλε ο διασαφιστής είναι υψηλότεροι από τους νομίμως οφειλόμενους κατά τον χρόνο της καταβολής τους. Η επιστροφή αυτή διενεργείται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 236 του τελωνειακού κώδικα, εφόσον πληρούνται οι όροι της διατάξεως αυτής, ήτοι, μεταξύ άλλων, η τήρηση της, τριετούς καταρχήν, προθεσμίας για την υποβολή της αιτήσεως για επιστροφή (βλ., συναφώς, απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2005, *Overland Footwear C-468/03*, EU:C:2005:624, σκέψεις 53 και 54).
- 62 Το Δικαστήριο έχει κρίνει, συναφώς, ότι το άρθρο 78 του τελωνειακού κώδικα εφαρμόζεται επί των τροποποιήσεων που μπορούν να γίνουν στα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της δασμολογικής αξίας και, κατά συνέπεια, των εισαγωγικών δασμών. Συνεπώς, η τροποποίηση της δασμολογητέας αξίας εξαιτίας του «ελαττωματικού» χαρακτήρα των εισαγόμενων εμπορευμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, είναι δυνατόν να γίνει μέσω επανεξετάσεως της διασαφήσεως βάσει του άρθρου 78 του τελωνειακού κώδικα.
- 63 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, όπως ανέφερε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 62 των προτάσεών του, βάσει του άρθρου 29 του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 78 και το άρθρο 236, παράγραφος 2, του κώδικα αυτού, ο οφειλέτης θα μπορούσε να επιτύχει την επιστροφή των εισαγωγικών δασμών, κατά το ποσό που αντιστοιχεί στη μείωση της δασμολογητέας αξίας συνεπεία του άρθρου 145, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, έως την εκπνοή της τριετούς προθεσμίας από την κοινοποίηση σ' αυτόν των εν λόγω δασμών.
- 64 Πλην όμως, το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού περιορίζει τη δυνατότητα αυτή σε χρονική περίοδο δώδεκα μηνών, δεδομένου ότι η απορρέουσα από την εφαρμογή του άρθρου 145, παράγραφος 2, τροποποίηση της δασμολογητέας αξίας μπορεί να ληφθεί υπόψη μόνον εφόσον η τροποποίηση της τιμής πραγματοποιείται εντός της δωδεκάμηνης αυτής προθεσμίας.
- 65 Κατά συνέπεια, το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής αντίκειται στο άρθρο 29 του τελωνειακού κώδικα, σε συνδυασμό με το άρθρο 78 και το άρθρο 236, παράγραφος 2, του κώδικα αυτού.
- 66 Βάσει των προεκτεθεισών σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού εφαρμογής είναι ανίσχυρο, καθόσον προβλέπει ότι η τροποποίηση της τιμής που πραγματικά καταβλήθηκε ή πρόκειται να καταβληθεί πρέπει να λάβει χώρα εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για τη θέση των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία.

Επί των δικαστικών εξόδων

⁶⁷ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 145, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 444/2002 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2002, σε συνδυασμό με το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, έχει την έννοια ότι καλύπτει μια περίπτωση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στην οποία έχει αποδειχθεί ότι, κατά την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για θέση ενός εμπορεύματος σε ελεύθερη κυκλοφορία, υπάρχει κίνδυνος, οφειλόμενος στην κατασκευή, να καταστεί το εμπόρευμα ελαττωματικό κατά τη χρήση, με αποτέλεσμα ο πωλητής, κατ' εκπλήρωση συμβατικής υποχρεώσεως εγγυήσεως έναντι του αγοραστή, να του χορηγήσει μείωση της τιμής, υπό τη μορφή επιστροφής των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε ο αγοραστής για να προσαρμόσει το εμπόρευμα ούτως ώστε να εξλειφθεί ο εν λόγω κίνδυνος.
- 2) Το άρθρο 145, παράγραφος 3, του κανονισμού 2454/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 444/2002, είναι ανίσχυρο, καθόσον προβλέπει ότι η τροποποίηση της τιμής που πραγματικά καταβλήθηκε ή πρόκειται να καταβληθεί πρέπει να λάβει χώρα εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως για τη θέση των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία.

(υπογραφές)